

Sidste søndag efter Helligtrekonger

Salmevalg

321: O kristelighed

289: Nu bede vi den Helligånd

720: Som året går

476: Kornet, som dør i jorden

522: Nåden er din dagligdag

Dette hellige evangelium skriver evangelisten Johannes

Jesus svarede disciplene: ”Timen er kommet, da Menneskesønnen skal herliggøres. Sandelig, sandelig siger jeg jer: Hvis hvedekornet ikke falder i jorden og dør, bliver det kun det ene korn; men hvis det dør, bærer det mange fold. Den, der elsker sit liv, mister det, og den, der hader sit liv i denne verden, skal bevare det til evigt liv. Den, der tjener mig, skal følge mig, og hvor jeg er, dér skal også min tjener være. Den, der tjener mig, ham skal Faderen ære.

Nu er min sjæl i oprør, og hvad skal jeg sige? Fader, frels mig fra denne time? Nej, det er derfor, jeg er nået til denne

time. Fader, herliggør dit navn!” Da lød der en røst fra himlen: ”Jeg har herliggjort det, og jeg vil atter herliggøre det.” Folkeskaren, som stod der og hørte det, sagde, at det var torden. Andre sagde: ”En engel talte til ham.” Jesus sagde til dem: ”Den røst lød ikke for min skyld, men for jeres skyld. Nu fældes der dom over denne verden, nu skal denne verdens fyrste jages ud. Og når jeg er blevet ophøjet fra jorden, vil jeg drage alle til mig.” Det sagde han og betegnede dermed, hvordan han skulle dø.

Prædiken

Det er i dag afslutningen på Helligtrekonger-tiden. Det er i dag, at julen slutter. Julen begyndte med Jesu fødsel, med at Gud blev menneske; hvad julen at åbenbarede for os var, at Gud er barmhjertig og har gjort sit liv til vores liv, og vores liv til sit liv. Julen at forkyndtes det, at vi er for altid forbundet med Gud, i en sådan grad, at vi ikke kan undslippe Guds kærlighed. Helligtrekonger-tiden er julens forlængelse, der handler om det barn, der blev født – hvem viser det sig, at han er? Det er ligesom med de børn,

der bliver født i dag: vi ser spændt på, hvordan de udvikler sig og vokser op; vi glæder os over, at de en dag kan gå, en dag kan sige noget, og at de en dag får holdninger, som de finder vigtige. I mange år har der kørt denne her serie på TV2, der hedder *Årgang 0*. Jeg har ikke fulgt med i den, men jeg synes som udgangspunkt, at det var et virkeligt spændende projekt, for vi oplever gennem årene, hvordan et menneske udvikler alt det, det er født med, og påvirkes af omgivelserne i den ene eller anden retning.

Helligtrekonger kalder vi også med et græsk ord for Epifani-tiden. Det betyder ”åbenbaring”, og det er altså den tid, hvor det efterhånden bliver åbenbart, hvem Jesus er, og hvad Jesu forhold er til Gud fader. Og i dag lyder så røsten fra himlen, Gud fader herliggør sit navn i og med, at Jesus Kristus er født og går omkring blandt menneskene på jorden: ”Fader, herliggør dit navn”, siger Jesus, og så lyder der en røst fra himlen: ”Jeg har herliggjort det, og jeg vil atter herliggøre det.” – altså når ”jeg – Jesus – er blevet ophøjet fra jorden”, for da vil Jesus drage alle til sig.

Samtidig med, at det endelig er fuldt åbenbaret for os, hvem Jesus er, så begynder vi at se frem mod påsken. For at Jesus er Guds søn, at Gud giver sig til kende i Jesus, må betyde, at der skal ske noget ekstraordinært.

Og det gør der også. Jesus skaber en helt ny virkelighed for os, hvor det, vi før kaldte ”menneskeligt”, symboliseret ved Adam, der vendte ryggen til Gud, skal forkastes og erstattes af ”det nye menneske”, symboliseret ved Kristus, der åbner for en ny vej til Gud gennem forsoningen og opstandelsen.

En af de prægnante sætninger i fortællingen til i dag handler netop om et nybrud i menneskelivet: Den, der elsker sit liv, mister det, og den, der hader sit liv i denne verden, skal bevare det til evigt liv.

Det er en vanskelig sætning at forstå, og det er en vanskelig sætning at kæmpe med, fordi den udtrykker en meget verdensfornægtende livsindstilling. Men oversættelsen af tekststykket er heller ikke så heldig. En mere tekstnær oversættelse lyder: Den, der elsker sin *sjæl*

eller sit sind, mister den, og den der hader sin *sjæl* i denne verden, skal bevare den til evigt liv.

Det giver sætningen en helt anden fornemmelse, når vi med *liv*, forstår måden, vi lever vores liv på. Det handler altså ikke om at hade livet, men det handler om at lægge afstand til det livsfornægtende og selvoptagede liv, der kendetegner tilværelsen her på jorden. Der er adskillige eksempler på selvoptagetheden, og jeg tror sådan set ikke, vi kan blive fri for den, men jeg tror, vi kan afsløre den, hvis vi tør spejle vores liv i lyset af evangeliet og i lyset af Jesu forkyndelse og Jesu lignelser. For det er det, der sker, gang på gang, når Jesus forkynder evangeliet: Mennesker opdager deres selvoptagethed og selvbedrag, og de må gå forandrede eller bedrøvede bort. For eksempel den rige mand, der kommer og spørger Jesus: Hvad skal jeg gøre for at arve evigt liv? Jesus siger, at han skal overholde loven, og da den rige mand svarer: det har jeg gjort, siger Jesus: Én ting mangler du: Gå hen og sælg alt, hvad du har, og giv det til de fattige, så vil du have en skat i himlen. Og kom så og følg mig! Manden går

bedrøvet bort, for, som der står, ”han var meget velhavende”. Jesus beder os om at opgive det, vi sætter allerhøjest og er stoltest over, fordi det er næring til vores forfængelighed.

Vi mennesker vil elskes, og hvis vi ikke er elsket, vil vi beundres, og hvis vi ikke bliver beundret, vil vi frygtes og hvis vi ikke frygtes, vil vi hades.

Vi vil elskes og beundres. Men vi tror, at vi skal elskes *for* noget. Derfor går jeg også op i, hvor mange mennesker, der kommer til gudstjenesterne, og når der kommer mange, så klapper jeg mig selv på skulderen og siger, godt gået, Martin. Men det er jo ikke mig, der er gudstjenestens midtpunkt. Det er Kristus, og når jeg går op i, om folk nu kan lide, hvad jeg siger eller ej; så er jeg mere optaget af mig selv end at forkynde evangeliet.

Det er den samme mekanisme, der gælder på facebook, når vi skriver en besked. Den er ligegyldig, så længe der ikke er nogen, der ”liker” den, synes godt om den. Og det betyder, at vi er mere optaget af at blive set end opdateringernes egentlige indhold. Det er den

selvoptagethed, selvscenesættelse og det selvbedrag, evangeliet afslører.

En mand, der blev ramt af evangeliet på grund af sin selvoptagethed og sit selvbedrag var Johnny Cash. Han levede i mange år et liv, hvor hans succes afhang af, hvor mange koncertbilletter og albums han kunne sælge, og det drev ham ud i et misbrug, fordi denne her jagt på anerkendelse er så utroligt opslidende. Det var først, da han erkendte, at den evige længsel og jagt efter anerkendelse er det samme som fortabelse, at han kunne sætte en stopper for misbruget.

Det skete, da han en dag ikke længere kunne overskue sit liv, og han besluttede sig for at begå selvmord. Jeg har fortalt beretningen fra Johnny Cash' liv i flere sammenhænge, så nogle af jer, har hørt den. Men der sker det, at Johnny Cash drikker sig selv fuld og ryger sig skæv og kører ud i Rocky Mountains helt alene uden at sige noget til nogen. Derude vil han lægge sig til at dø i en hule. Da han er kravlet langt ind i den hule, han har udset sig, og er ved at omkomme af sit misbrug og af ren udmattelse

efter den lange kravletur i mørket, døser han hen; og i et syn ser han Gud, og Gud siger til ham: Du er ikke herre over liv og død. Det er jeg. Johnny Cash oplever det som et tegn fra Gud om, at det ikke er tid for ham at dø endnu, og han kravler ud af hulen som et nyt menneske, der fra den dag af betalte tiende, altså en tiendedel af sin formue til Gud, ved at lade hver tiende sang, han indspillede, være en salme eller en lovsang til Gud: Den der hader sit liv eller sin sjæl i denne verden, skal bevare det til evigt liv!

Det er den samme livsforståelse, der ligger bag udsagnet om, at hvis hvedekornet ikke falder i jorden og dør, bliver der kun det ene korn; men hvis det dør, bærer det mange fold. Ole Sarvig udfoldede det tema i salmen, som vi sang lige inden prædikenen: Som året går.

Nådens barn, Jesus Kristus, er ved juletid draget ind i verden og ligger dybt i vinterkulden og taler til hvert et frygtsomt sind. Han siger: De, der har mistet alt, som I, dem vil jeg tage bolig i. Det sker i livets skjulte spirelag under sneen, under jorden, der hvor livet kan begynde at gro, når vi tør tage imod Guds kærlighed. Så er der åbnet

for en forandring som kun kærligheden kan forandre os, nemlig når Kristus ”færger” livets nye år igennem vinteren og mod en evig sommer.

Men evangeliet er ikke, at vi nu skal tage et valg. Evangeliet er, at Gud tager det valg for os. Og det sker, når Jesus med evangeliets ord, ”fælder dom over denne verden”: Jesus siger: ”Nu fældes der dom over denne verden, nu skal denne verdens fyrste jages ud.” Og med denne verdens fyrste tænkes på utilstrækkelighed, selvbedrag, selviscenesættelse, forfængelighed og overfladiskhed. ”Og når jeg er blevet ophøjet fra jorden”, fortsætter Jesus så, ”vil jeg drage ALLE til mig”.

Det er sand nåde, og det er den eneste sande nåde, der samtidig forkynder en kærlighed, vi ikke først skal vinde: vi har den allerede, skænket ved Jesus korsfæstelse, død og opstandelse, forkyndt ved vores dåb, og stadfæstet i nadveren. Det er den nye begyndelse, der giver os modet til at være os selv. Det er den nye begyndelse, der fører os tættere på os selv og vores nye menneskelighed, som vi ejer i kraft af Jesus Kristus: Hvedekornet, der ikke blot

faldt ned i jorden på en kirkegård uden for Jerusalem, men som faldt ned i hvert et menneskehjerte, og derfor kan vi med Sarvig synges: Han, Jesus Kristus, gror af jeg'ets hjerterod. Han er dit liv. Du er hans blod. Amen.

Kirkebøn

Evige og almægtige Gud, vort lys og vor trøst. Dit lys skinner selv i det dødens mørke, vi ikke kan gennemtrænge; for dit lys er livets lys.

Lad dit lys skinne for alle mennesker på jorden. Lad det skinne, hvor der er ufred og krig. Lad dit lys blive åbenbaret, hvor mennesker lider og forfølges af andre mennesker. Tænd en flamme i de mennesker, der er ensomme og forladte, i dem, der har mistet troen og håbet, og i dem, der har mistet de mennesker, de holdt allermost af. Lad dit evige lys skinne for dem, der er blevet svigtet og dem, der er lagt for had. Lys for dem, der er syge eller som ligger for døden. Tænd lys i de mørke afkroge, hvor vi aldrig ville sætte vores ben, eller på de steder, vi end ikke kender til.

Og giv os så mod til at genkende dit lys i vores næste.
Hjælp os til at se lyset, hvor vi ellers kun så mørke. Giv os
mod til at vidne om det lys, når man benægter, at det
findes.

Amen.